

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYŰLEKEZETI LAPJA • 2009. SZEPTEMBER XX. ÉVFOLYAM 17. SZÁM

NŐSZÖVETSÉGI KONFERENCIA TEMESVÁRON

Emlékezés és hálaadás

A temesvári Új Ezredév gyülekezeti kórus fellépése. Az előtérben Bogya Kis Mária kerületi nőszövetségi elnök, Csúry István megbízott püspök, Tökés László EP-képviselő, Vinczéné Pálfi Judit missziói előadó-tanácsos és Kovács Ildikó a Temesvár-belvárosi Losonczy Anna Nőszövetség elnöke

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Nőszövetsége július 25-én tartotta tizedik konferenciáját Temesváron. Jubileumi konferenciánk különleges témái és alkalma mindnyájunk számára nagy kihívást jelentettek. Ezért vállaltuk az egyházkerület legtávolabbi vidékeiről is a hosszú és viszontagságos utazást, hogy részt vehessünk a találkozón, és együtt emlékezzünk temesvári testvéreinkkel.

Témánk: *Emlékezés a temesvári forradalom 20. évfordulóján, Tisztelgés az 500 éve született Kálvin János emléke előtt. A 25. Zsoltár – „Hozzád emelem, Uram, lelkemet!”* – volt a találkozó vezéregéje, forrása a kálvini jelképnek és jelmondatnak: „Szívemet égő hálaáldozatul néked adom Uram, de a húsz évvel ezelőtti temesvári események megpróbáltatással teljes, ugyanakkor szabadulást hozó momentumát is magába foglalja: „mert te vagy az én szabadító Istenem, minden nap várlak téged” (Zsolt 25,5).

Jó ötletnek bizonyult a konferenciánk színhelyeül kiválasztott Capitol mozi kényelmes, légkondicionált koncertterme, amely a nyári hőségben kellemes légkört biztosított az ünneplő gyülekezetnek.

Tíz óraker zászolós bevonulással kezdődött az ünnepi alkalom. Díszes, magyaros ruhákban, szép népviseleti öltözetekben, ünnepi meghatódottsággal vonult be a zászolós kis sereg. Több volt ez egy egyszerű bevonuláznál. Az emlékezés és tisztelgés érzése hatotta át a lépteket, benne zsongott a levegőben a szív üzenete: Jöttünk, itt vagyunk, veletek vagyunk Testvéreink, most vonulunk be Temesvárra! Fel barátim, drága Jézus zászolája alatt! – csendült fel az ismerős ének, a közel 800 résztvevő ajkáról.

Bogya Kis Mária egyházkerületi nőszövetségi elnök a meghatódottság és szeretet szavaival köszöntötte az egybegyűlteket. Elmondta, hogy: húsz évvel ezelőtt aggódva vártuk a híreket Temesvár felől, amikor még nem tudtuk, hogyan alakul a temesváriak és népünk sorsa. Istennek legyen hála azért a győzelemért, amivel megajándékozott, és amelynek áldásait ma is élvezhetjük, hiszen újra éledt anyaszentegyházunk és a nőszövetségi munka.

Fazakas Csaba esperes, vendéglátó házigazda köszöntője következett: Megemlékezés ez a konferencia és hálaadás, idézve a nevezetes ézsaiási igét: „De akik az Úrban bíznak,

BOGYA KIS MÁRIA
egyházkerületi nőszövetségi elnök

FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

HETEDIK KÜRTSZÓ

A megmaradás záloga

BIZONYÁRA NEM vagyok egyedül, aki azt vallja, hogy a társadalom, a nemzeti, a felekezeti közösség megmaradásának, továbbélésének alapfeltétele az egészséges családszemlélet.

AZ ÖSKÖZÖSSÉGI társadalom matriarchális (anyajogú), vagy patriarkális (apajogú) berendezkedésétől számítva, a gazdaságban és a társadalomban az anyajogú vagy apajogú család volt az alap, melyre jövőt lehetett építeni.

A KERESZTYÉNSÉG, bizonyos tisztségek betöltésének esetében, de bizonyára általánosan is, az alkalmasság feltételeként személyre szabottan ilyen ajánlást tesz: „...a maga házát jól igazgatja, gyermekeit engedelmisséggel tartja, minden tisztességgel...” (1Tim 3,4)

A VILÁG sokat és nagyban változott. Átlépte a 21. századba azt kell látnunk, hogy a család szerepe is átértékelődött. Nem fontos az Isten és emberek előtt törvényesített házasság, megteszi az élettársi viszony. A gyermek, ha egyáltalán szóba jöhet, nem kell, csak megtervezve, a karrier építése után. (Milyen szívet melengető volt hallani Orbán Viktor választ egy riporter kérdésére: „mi nem terveztük, hanem elfogadtuk gyermekeinket”).

AZ ELAGGOTT szülő pedig jól meglesz egy komfortos idősök otthonában. Ez a szemlélet pedig óhatatlanul oda vezet, hogy a „vén Európában” azok a népek lesznek a „holnap” meghatározói, akiknek más a családszemléletük! (Országot lehet szerezni ilyen szemlélettel!)

TALÁN KISSÉ messze kalandoztam írásom céljától. Ugyanis arról szeretnék beszámolni, hogy gyülekezetünkben a 25 évvel ezelőtt házasságot kötött párok tartották „ezüstlakdalmukat” a koltói templomban. 1984-ben 12 ifjú pár állott az Úr színe elé, mielőtt elindult a közös életútra. Két pár esetében a „hazahívó szó” vetett véget az együttaladásnak. A maradék tízből 7 házaspár elvállalta, hogy 25 év után megerősíti az egykor tett fogadalmat.

MEGHITT ÉS lélekemelő pillanat volt ez, mert biznyságát adták annak a felismerésnek, hogy Koltó-Katalin jövője is – Isten után – az egészséges családszemlélet záloga.

AZ 1828-BAN 450 lélek számára épített templom, mely mára 1017 testvérünk közös otthona, akkor lesz továbbra is „csillagtornyú Sionunk”, ha Kányádával szólva a család vonatkozásában is megértjük: „aki megért és megértet, / egy népet megértet”!

VARGA KÁROLY

„Kérjétek és adatik néktek, keressetek és találtok, zörgessetek és megnyitattik néktek. Mert aki kér, mind kap, és aki keres talál, és a zörgetőnek megnyitattik. Avagy ki az az ember közületek, aki ha az ő fia kenyeret kér tőle, követ ad neki, és ha halat kér, vajon kígyót ad-e neki? Ha azért ti gonosz léteketek tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyi-vel inkább ad a ti mennyei Atyátok jókat azoknak, akik kérnek tőle?!” (Mt 7,7-11)

Jézus korában egy palacsintaformájú, lapos, kerek, vékony kövön sütötték a mindennapi kenyeret, mely felvette a kő alakját, s így inkább a palacsintához hasonlított, mintsem a mai kemencében sült kenyérhez. Távolról össze is lehetett téveszteni a kenyeret azzal a kővel, amelyen megsült a kenyérszta. A kő és a kenyér között formai hasonlóság volt, ám az ételt felszolgáló szülő mindig megkülönböztette a kettőt: az igazi táplálékot adta gyermekeinek, családjának, nem pedig a követ. A jó szülő csak a jó táplálékot szolgálja fel szereteteinek.

Jézus korában este 6 óra körül, amikor a család közösen elfogyasztotta az estebédet, a kenyér mellé sült halat is felszolgáltak, de volt amikor gyíkot is. A gyík ugye külsőleg hasonlít a kígyóhoz, de míg a gyík étel, addig a kígyó mérgező is lehet, és nem való táplálék. A jó szülő, aki nem akar ártani, sohasem téveszti össze a gyíkot a kígyóval, még akkor sem, ha formailag a kettő szinte teljesen azonos, hisz a gyík lényegileg táp-

A LÉLEK CSENDJE

Életünk igazi táplálása

láló, a kígyó viszont lényegileg ezzel ellentétes, életet mérgező.

A kisgyermek még nem tudja maguktól eldönteni, mi a különbség a kő és a kenyér, a kígyó és a gyík között, hisz ők csak a formát látják, a dolgok lényegébe, tartalmába, értékébe még nem látnak bele, de Isten melléjük rendelte a szülőket, hogy ők jó táplálékot adjanak, hogy arra neveljék a gyermekeiket, hogy megkülönböztessék a jót a látszat-jótól. A kisgyermek rá van szorulva szüleine, tőlük várja testi táplálását, de lelke feltöltését is, ezért a jó szülő nem lehet gondatlan, felelőtlen, tájékozatlan; csak gyermeke javára való testi-lelki táplálékot kínál neki.

Jézus azt mondja tanítványainak, hogy noha a szülők eredendően bűnösök, és sokszor felelőtlenek, bajkeverők, gondatlanok, mégis tudnak kígyó helyett gyíkot, kő helyett kenyeret kínálni gyermekeiknek, meg tudják különböztetni a hasznosat a mérgezőtől. Azaz, ha ebben a földi életben a szülők betölthetik hivatásukat, hogy ne lenne jó Atya a mi mennyei Atya-Istenünk, aki nem eredendően bűnös, aki soha nem téveszti össze a jót a látszat jóval, nem akar rosszat gyermekeinek.

Jézus felhívja figyelmünket arra is, hogy amikor az ő Atyához fordulunk, attól a tökéletes Atyától kérünk, aki soha nem téveszti össze azt, hogy mi van javunkra és mi nem, aki azt adja, ami a mi lelkünk-tesztünk igazi tápláléka, és nemcsak annak tü-

nik. A mi Atyánk jót ad gyermekeinek, még akkor is, ha az a jó nincs mindig összhangban a gyermek kérésével, vagy ha épp ellentétes a gyermek kérésével.

Jézus azt mondja rólunk, hogy mi mint kéregető, kiszolgáltatott koldusok jót kell kérnünk mennyei Atyánktól, ám ezt a jót nem nekünk kell megnevezni, meghatározni. Ezt a jót mi csak sejtethetjük, vágyhatunk rá, kérhetjük, de az, hogy pontosan mi lesz javunkra azt csak Ő tudhatja, aki messzebbre, előrébb lát, mint mi. A koldus életbenmaradása attól függ, hogy akitől kér, az mit ad neki, ad-e neki kenyeret, tápláló halat, vagy csak követ ad és mérgező kígyót? A mi életben maradásunk is így függ a mi mennyei Atyánk jóságától, ha szeret minket, ha irgalmaz nekünk, akkor kenyeret és halat kapunk, ha elfordul tőlünk, éhen vagy mérgezetten meghalunk.

Jézus arra biztat minket, hogy bizalommal forduljunk mennyei Atyánkhoz, kérjük a jót életünkre nézve, bízzunk abban, hogy ha koldusként Istenhez fordulunk, ő a javunkra válót adja, életünk igazi táplálását. Biztat minket, hogy felelős szülőkként gyermekeinknek válogassuk meg a lelki ételt, tanítsuk meg őket megkülönböztetni a jót a gonosztól, a jót a látszat jótól, hogy ne mérgezzet, beteg emberré, hanem egészséges felnöttekké váljanak.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

„SZÍVEMET HOZZÁD EMELEM” – KÁLVIN ÉLETE (6.)

Az egységes svájci reformáció

A konzisztórium tagjaiul a városi tanács választott 12 világi férfit és hivatalból tagjai voltak a lelkészek. Az ülést az egyik polgármester, syndicus vezette.

Kompromisszum ez, mert Kálvin a világi hatóságnak semmi beleszólást nem látott helyesnek az egyház ügyeibe, és a presbitériumnak újszövetségi értelemben a gyülekezet által szabadon választottnak kellett volna lennie, de alkalmazkodott a genfi viszonyokhoz. A genfi tanács is engedett, mert 1541-ig minden ilyen ügyet maga a tanács intézett.

Szigorú egyházfegyelem valósult meg. A presbiterek látogatták a gyülekezeti tagokat. A kocsmák nyitva tartása korlátozott volt, tánc, kártyázás, mulatozás, prostitúció, paráznság tilos. A szigorú törvények ellen vétőkre lesújtott a hatóság. Tekintélyes polgárok, a köztársaság főkapitánya is Amie Perrin és két syndicus (a 4 tagú legfelsőbb testület tagjai: polgármesterek) sem voltak kivétel, ha kellett. Sok harc származott ebből. A patríciusok pártjának libertinus és haza-

fias része együtt küzdött az idegenek ellen. Kálvin és lelkészársai ellen összeesküvések, gúnydalok, gúnynevek, paródiák, szinte csábították a hit vonalán támadókat. (Kálvin gúnyneve Kain volt, franciául egészen hasonlóan hangzik a Calvin névhez.)

Kísérletek a katolikus egyházzal való kibékülésre

1543-44-ben Kálvin a német lutheránusok érdekében írt és a császárt igyekezett megnyerni az egység megteremtésére, aki külpolitikai helyzete miatt hajlott arra. Sikertelen. Sőt 1544-ben Luther megtámadta Bullingerét a sákramentumok kérdésében. Ezek után 1549-ben Kálvin elment Zürichbe és megegyezett Bullingerrel. Megszületett a *Consensus Tigurinus* (Zürichi Egyezmény), ettől kezdve egységes a svájci reformáció. Kompromisszum eredménye volt ez, de evangéliumi kompromisszum. Ezóta van református egyház.

1533-ban a városi tanács többsége Kálvin ellenségéből állt. Végző támadásuk esz-

köze volt Servet Mihály, aki Kálvin kivégzését és vagyonát, hivatalát kérte. Servet azért lett híres, mert Genfben végezték ki, ha az inkvizíció végezte volna ki, ami elől megszökött, elfelejtette volna a világot.

A Servet-ügy után a libertinusok visszahúzódtak. 1554. január elején lakomán békültek ki Kálvinnal ellenségei, de ez csak taktika volt. Az exkommunikáció (kiközösítés, gyülekezetből való kizárás) jogát akarták elvenni a konzisztóriumtól és a polgári hatóságnak visszaadni. Ezzel a konzisztórium befolyását tették volna tönkre. Kálvin nem engedett. A testvéregyházak véleménye is az volt, hogy a kiközösítés a konzisztórium joga kell hogy legyen. 1555. január 24-én a városi tanács úgy döntött, hogy marad az addigi rendtartás, vagyis a konzisztórium hatáskörébe tartozik a kiközösítés. Kálvin győzött. A libertinusok fegyveres összeesküvést szerveztek és felkelést robbantottak ki. Elbuktak. Ettől kezdve Kálvin helyzete megszilárdult Genfben.

DR. CSOHÁNY JÁNOS

(A szerző hibajavítása: az 5. rész második bekezdésének második mondata helyesen: 1542. július 28-án született meg Kálvin egyetlen gyermeke, akit Jacques névre kereszteltek, sajnos csupán néhány napot élt.)

Kálvin-szobrot avattak Biharon

A Bihari Egyházközség tágas és rendezett templomába siettek a hívek augusztus 8-án, szombat délután a harangok hívó szavára, hiszen nem mindennapi esemény részesei lehettek ezen a kellemes időjárású délutánon: Kálvin János mellszobrának leleplezése és megáldására került sor a templomkertben, istentiszteletet követően.

Bölcskei Gusztáv, a Tiszántúli Egyházkerület püspöke a Jelenések könyve alapján tartott igehirdetésében rámutatott: annak a reformátornak állítanak két gyülekezetben is szobrot – Biharon kívül Nagyszántón is Kálvin-szobrot avattak aznap –, aki soha nem önmagát tartotta fontosnak, hanem Istent, akiről és akinek a nevében szólnia és írnia kellett.

Bihar mellett, Nagyszántón is Kálvin-szobrot avattak augusztus 8-án

Az igehirdetést követően **Csernák Béla** helyi lelkipásztor köszöntötte a vendégeket és egybegyűlteket, majd **Fekete Károly**, a debreceni Hittudományi Egyetem professzora ismertette Kálvin rövid élettörténetét és munkásságát.

Nemes Árpád nyugalmazott lelkipásztor a szobor létrejöttének történetét ismertette. A megformázás gondolata a 86 éves szászrégeni **Jorga Ferencz** szobrászművésznek köszönhető, aki 1991-ben baráti társaságban, a szászrégeni katolikus templomkertben vetette fel, hogy szeretne egy híres reformátust megformázní, aki maradandót alkotott. Több személyiség neve merült fel, de végül Kálvin mellett döntött. A szobrászművész olyan Kálvin-szobrot akart megmintázní, hogy amikor valaki ránéz, lássa a szigorú, a hitéhez, a rendhez, a Bibliához ragaszkodó embert. Valamint lássák, hogy ez az ember mennyire szereti Krisztusát, gyülekezetét és egyházát; hogyan küszködik, szenved, harcol önmagával, a Sátánnal és a bűnnel Isten igazságáért.

A 2002. október 31-re elkészült szobrot ünnepélyesen felállították a magyarrégeni parókia tornácán. Csiha Kálmán püspöknek 1993-ban tett látogatása alkalmával annyira megtetszett a szobor, hogy rendelt még egyet a kolozsvári püspökség számára.

Csernák Béla bihari lelkész, Fekete Károly teológiai tanár, Mikló Ferenc bihari esperes és Bölcseki Gusztáv, a Tiszántúli Egyházkerület püspöke a szoboravatót megelőző istentiszteleten

Végül az eredeti került Kolozsvárra, amely ott díszelgett 2002-ig, Csiha Kálmán nyugalomba vonulásáig. Ezt követően került Csernák Béla bihari lelkipásztor tulajdonába.

A szobor talapzatát **Oláh Sándor** mérnök készítette és adományozta, a rajta lévő két márványlap pedig **Darabont Sándor** adománya. A bihari templomkertben méltó helyre került szobrot Bölcseki Gusztáv és **Mikló Ferenc**, a Bihari Egyházmege esperese leleplezték le, előbbi áldással is szolgált.

TÓTH ZSIGMOND

AZ ÉPÍTŐ ÉS EGYHÁZSZERVEZŐ PRÉDIKÁTOR (4.)

150 éve született Sulyok István

1939 februárjában jelentős fordulat állott be a romániai belpolitikában. II. Károly király magához ragadta a teljes hatalmat (egyes megítélések szerint királyi diktatúrát vezetett be) pártokon felüli kormányt alakított Miron Cristea ortodox patriarcha kormányfősségével. Új alkotmányt vezetett be, a politikai pártok helyett létrehozta a Nemzeti Újjászületés Frontját, melybe a magyarság képviselőit is bevonták. Kisebbségi státútumot adtak ki, melyben elismerik az anyanyelvhasználat jogát (közben fokozódott a magyarellenes hangulatok, a renitenseknek, vagy veszélyesnek tartott magyar vezetők üldözése, bebörtönzése). Ebben a zűrzavaros helyzetben született meg a királyi rendelet-törvény (dekrétum) a Nagyvárad Református (Kálvini) Egyházkerület szervezéséről. (A valóságban a meglévő Királyhágómelléki Református Egyházkerület jóváhagyásáról.) A törvény végrehajtásaként elrendelték a püspökválasztást. A püspökválasztás eredményét 1940. április 12-én hozták nyilvánosságra az egyházkerület rendkívüli közgyűlésén. Sulyok Istvánt harmadszor választották püspökké, ez alkalommal csupán egy ellenszavazat ellenében 206 szavazattal.

A király előtti hűségesség letételére már nem került sor az ismert nagyjelentőségű történelmi fordulat – a második bécsi döntés – következtében szükségtelenné vált. A püspök felszentelésére nem volt szükség, hisz az már jóval korábban megtörtént, s a harmadik választás csak megerősítette hivatalában.

1940. szeptember 6-án Nagyvárad Magyarországhoz való visszatérésének ünnepén Sulyok István, a 81 éves református püspök, megrendítő hatású beszédet mondott a Szent László téren Horthy Miklós kormányzó fogadására összegyűlt hatalmas tömeg előtt: „*Aldott legyen az Isten, hogy a sötét két évtized immár a múlté, amelyre még emlékezni sem akarunk. (...) Úgy tetszik nekem, mintha a fejünkre ömlő napsugárban, onnan a végtelen magasból, hang szűrődnék felénk a láthatatlan Krisztus ajkairól, komoly intések és komoly figyelmeztetések: «Többé ne vétekezzél, hogy rosszabbul ne legyen dolgod». Ezeknek a szavaknak hatása alatt kritikai szemmel magunkba mélyedünk és pirulva ismerjük el, hogy beteg nép voltunk és talán azok vagyunk most is. Legnagyobb és legszentebb nemzeti eszméink elszíntelenedtek és meghalványodtak, drága értékeink becsületet veszítették el, könnyelmű gondolkodás miatt. Könnyörögjünk e pillanatban a sorsunkat intéző Örök Istenhez, hogy nagy elhatározásokat*

ébresszen fel bennünk és az Isten kezéből visszanyert hazában a régi hibák és bűnök kísérelvényei maradjanak el tőlünk. Rendületlen igaz hit, szeplőtlen hazaszeretet, egymásnak testvéri megbecsülése vezessen azon az úton, amely mindnyájunkat egy szebb és boldogabb Magyarország fölépítésének kapujához segít.”

1940. október 16-án Sulyok István püspököt kormányzói döntés alapján az Országgyűlés felsőházának örökös tagjává nevezték ki.

1941. február 8-án a magyarországi református zsinat úgy döntött, hogy a Királyhágómelléki Református Egyházkerület visszatér a Tiszántúli Egyházkerület kebelébe. Határozatba foglalták Sulyok István püspök és dr. Thury Kálmán főgondnok érdemeit azzal, hogy mindkettőn életük végéig megtarthatják jogosan megszerzett és nagy megbecsülésnek örvendő címüket. Előbb az újvárosi parókia földszinti lakásába költözött, majd egyik leányával Budapesten telepedett le. Ott hunyt el 1944 szeptemberében, s a Farkasréti temetőbe helyezték végső nyugalomba. 1971-ben exhumálták és visszahozták szeretett városába, azóta a Rulikowszky temetőben nyugszik.

Emlékét kegyelettel ápolják a halála után újból visszaállított Királyhágómelléki Református Egyházkerületben. Nevét több intézmény, sőt még utcanév is őrzi, ami a mai Nagyváradon ritka kegynek számít. (VÉGE)

KUPÁN ÁRPÁD

Vakációs gyermek-bibliahét Tasnádszántón és Érszodorón

Az elmúlt évekhez hasonlóan idén is megrendezésre került a vakációs gyermek-bibliahét, augusztus 3-7. között. A mindössze 145 lelket számláló Tasnádszántói Református Egyházközségben naponta 20, míg a 42 lélekszámú Érszodorói Református Egyházközségben 18 gyermek vett részt a különböző foglalkozásokon. Ezekben az alkalmakon úgy református, mint római és görög katolikus, de ortodox vallású gyermekek is részt vettek, azonban nemcsak helybeliek, hanem a nyári szünidejüket nagyszüleiknél töltő gyermekek is aktívan bekapcsolódtak a heti programba.

Az igaz kincs című rendezvényt **Barabás Tünde Erzsébet** tiszteletes asszony (val-

Barabás Tünde Erzsébet tiszteletes asszony, vallásnő és Barabás Attila lelképásztor a tasnádszántói gyerekekkel

A 42 lélekszámú Érszodorói Egyházközségben 18 gyermek vett részt a foglalkozásokon

lástanár) és **Barabás Attila** református lelképásztor vezették, melynek célja az volt, hogy a gyermekek megtalálják a legdrágább kincset: Jézust.

A gyermekek bibliai történetek, énekek által ismerhették meg azt a Jézus Krisztust, aki életét adta az egész világért, hogy számunkra az örök életet megszerezze. Fontos, hogy a gyermekek a múlandó, anyagi értékek gyűjtése mellett az örökkévaló és marandó értékek gyűjtését is megtanulják. Ilyen marandó, örök értékekre lelhetnek Jézus Krisztusban azok, akik Őt elfogadják és megpróbálják követni.

A programot játék és barkácsolás színesítette, valamint az édesanyák és nagymamák jóvoltából a gyerekek mindennap finom süteményeknek és üdítőnek örvendhettek. Az ötödik napon a gyermekek

ügyességüket különböző versenyek által bizonyíthatták, melyet fagyizás követett.

A vakációs bibliahét vasárnap istentisztelettel és ünnepi műsorral zárult, amikor is a gyerekek bemutatták a szülőknek és a gyülekezet jelenlévő tagjainak a hét folyamán tanultakat, akik ezt követően megtekinthették a gyermekek munkáiból álló kiállítást. Az igehirdetés a Jel 2,10b-n alapult, mely alapján a lelképásztor kihangsúlyozta, hogy a megnyert drága kincset gyerekek és felnőttek őrizzék meg életük minden idejében.

Remélhetőleg a résztvevők nemcsak sok szép, kellemes élménnyel gazdagodhattak, hanem ezen túlmenően hazavihették szívükben azt a legdrágább kincset, Aki által életük szebb, könnyebb és boldogabb lehet.

BARABÁS ATTILA

1900 előtti
Könyvek
kéziratok, térképek
Vétele

KÖZPONTI ANTIKVÁRIUM
1053 Budapest, Múzeum krt. 13-15.
Telefon: (00 36) 1 483 13 34
e-mail: info@kozpontiantikvarium.hu

Házhoz megyünk!

Csillagpont, a találkozások helye

Resicabányáról öt magyar fiatal vett részt azon a Kárpát-medencei magyar református fiatalok számára rendezett találkozón, mely idén július 21-25. között zajlott Magyarországon, a Tolna megyei Fadd-Domborin. A szervezők a fesztivál jellegű programmal az egyház gazdag sokszínűségét akarták megmutatni.

A rendkívül ötletes és igényes gonddal előkészített találkozón mindenki találhatott kedvére való programot. Az előadások, áhítatok, csoportos beszélgetések mellett a különböző együttesek fellépését, az imasátorban való elcsendesedést, de akár a Duna holtágában való fürdést, napozást, horgászást, kenuzást említhetnénk és még sorolhatnánk. A gyerekek korosztályuknak megfelelő programban részesültek, az önkéntes pedagógusok és segítők révén.

A Csillagponton a bátorság témakörét járták körül. Bátorságra van szükségünk ahhoz, hogy kimondjunk dolgokat, hogy lépéseket tegyünk meg vagy maradjunk, hogy kimenjünk vagy bemenjünk, hogy szembe nézzünk valamivel, hogy bízzunk és tervezünk – egész egyszerűen ahhoz, hogy minden nyilvánvaló szorongás ellenére létezzünk. A bátorság átfogja létünk minden mozzanatát. Maga a lét is bátorság.

A 2500 fiatal számára felejthetetlen élményt jelentett a közösség megélése, már első nap kiderült ki milyen vidékről van, a Kárpát-medence melyik részéről érkezett. Partiumból és Erdélyből egyaránt voltak fiatalok. Resicabányáról idén először vettek részt a 2003 óta negyedik alkalommal megrendezett találkozón.

A rendezvényt több jeles egyházi személyiség is megtisztelte jelenlétével, többek között Fazekas László, a Szlovákiai Református Egyház püspöke, Nagy Béla, a Kárpátaljai Református Egyház főgondnoka, Szabó István, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke, Bölcskei Gusztáv, a Tiszántúli, Csomós József, a Tiszáninneni Református Egyházkerület püspöke, Bóna Zoltán, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtákará, illetve Csúry István, egyházkerületünk megbízott püspöke.

Jelen volt több egyházi szervezet, alapítvány és könyvkiadó is, ki-ki a maga területére betekintést engedett a kíváncsi látogatók számára. Istentisztelettel zárult az élményekben gazdag rendezvény. Két év múlva újra lesz Csillagpont, addig is mindenki a kapott lelki javakkal s bátorsággal élheti meg keresztyén hitét.

M. BIRO JÜLIA

SZIGETORSZÁGI TURNÉN A TÁLENTUM ZENEKAR. Az itthon és külföldön egyaránt híres együttes Isten kegyelméből, hosszú turnéra, nagyszabású koncertkörútra indult Nagy-Britanniába. Koncertanyaguk nagy részét egyházi vonatkozású dalok képezik, de olyan úgynevezett világi dalokat is játszanak, amelyek komoly és hiteles mondanivalóval bírnak. Céljuk az Evangélium hirdetése a zenén keresztül.

Körútjuk során református, baptista, katolikus és anglikán gyülekezetben szolgálnak. A helyszínek: London, Falkirk, Helensborough, Stirling, Tullibody, Belfast és Longford. Az indulás előtt a nagyváradi Posticum kápolnában augusztus 29-én tartott áhítaton azt kérték, hogy Krisztus kísérje őket végig útjukon.

T. Zs.

EMLÉKEZÉS ÉS HÁLAADÁS

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

erejük megújul..." (Ézs 40,31). A hit, a hűség és a helytállás hármasságát helyezte a résztvevők szívére, áldást kérve a konferenciára. **Vinczéné Pálfi Judit** missziói előadó-tanácsos köszöntőjében kitért a misszió fontosságára: Isten Igéjének ismerete, a Krisztusba vetett hit, ezt hirdessük, ezt cselekedjük, fényt, biztonságot nyújtva egymásnak. **Bajtai Erzsébet**, Magyarország bukkaresti nagykövetének felesége a református gyülekezeti éneklés értékét hangsúlyozta és a Tőkés Lászlóval való személyes találkozásaira és igehirdetéseire emlékezett.

A 458-as ének elnéklése után **D. Tőkés László** püspök, meghívott igehirdető köszöntötte a konferencia tagjait, örömmel nyugtázva, hogy egyházkerültünkben a nők megtalálják a szolgálatot, jó hogy ilyen

A Szatmár-szamosmegyei gyülekezet egyik ifjú képviselője népviseletben

sokan eljöttünk Temesvárra. Ma húsz éve, itt összeadódott az egyetemes érték, jó itt lenni a szabadság szabadságával, szabadon dicsérve az Istent. Püspök úr igehirdetésében a Mt 23,37-39 alapján, rámutatott a mindenkor próféták mártírsorsára. Temesvár ostroma kihatót egész Erdélyre. Jézus Krisztus szeretete, a csibéit egybegyűjteni akaró isteni jószág sokszor találkozott ellenszegüléssel. De a bűnt ítélő Isten mégis a kegyelem szavával keresi a bűnben járó, válságban élő embert. Krisztus közelsége, az anyaszentegyház védelme lehet a mi megmaradásunk biztosítéka. Legyen áldott, aki az Úr nevében jön, Hozsánna a magasságban!

Az igehirdetést az Új Ezredév kórusának felemelő előadása követte, majd bemutakoztak csoportonként a kilenc egyházmegye nőszövetségei és a távolabbról érkezett vendégeink.

Kovács Ildikó, a temesvári Losonczi Anna Nőszövetség elnöke, kerületünk alelnöke a szemtanú hitelességével mutatta be az egykori Temesvárt és a gyülekezetet a

forradalom vészterhes napjaiban. Beszélt a környék magyar iskoláinak megszüntetéséről, a falurombolás okozta rettenetről, a hatalommal való szembeszállásról, amelyben a Biblia igéje adott erőt Isten népének: Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk!

Beszélt a lelkészcsalád kilakoltatásáról, a 89-es decemberi eseményekről, részleteket idézve **Tőkés László Temesvár ostroma** című könyvéből. Az előadó személyes élménybeszámolóját hallgatva, mi hallgatók is átéltük az eseményeket, mely meghatottsággal szemlélve Istenünk szabadító szertetését.

Szünet után **Csúry István** megbízott püspök: **Kálvin János**, a nagy reformátor családi élete című előadása ragadta magával a hallgatókat. A sokak által szigorúnak ábrázolt Kálvin-arc helyett megjelent lelki szemek előtt az a szelíd arcú egyéniség, akinek életét tudósként is meghatározta árvasága. Korán elveszítette édesanyját. Apja, mostohaanyja szigorúan nevelték. A nagy reformátor azonban hatalmas észbeli talentumai ellenére, minden sikerét egyedül Istennek tulajdonította: Soli Deo Gloria! Felesége **Ida** asszony, szép és igényes feleség, méltó társ, aki hordozni tudta férjének kilenc féle betegségét is. Mit bízott Isten a gyülekezetünkben a nőre? A szeretet szolgálatát. Új Kálvinokra van ma szükség.

Szabó Józsefné Csókmei Edit magyarországi vendégünk előadásában tüneményes közvetlenséggel beszélt korunk kálvinista asszonyáról. A szigorúnak tartott Kálvin tudott örülni a terített asztal örömeinek. Ötszáz év óta sokat változtunk, de a református ember szolgálatát, életvitelét ma is meghatározza a nagy reformátor élete, hitvallása. A református ember tudja, hogy Isten mindent lát és életét fejelemzeppen éli. A református ember hisz a gondviselésben, nem véletlenül él ott ahol él, küldetése van. A bűnt bűnnek nevezi, a Tízparancsot igyekszik betartani. A református ember engedelmeskedik Isten parancsainak, becsülettel megállja a helyét. Ezeket várja el tőlünk Kálvin ma is, erre tanítsuk meg gyermekeinket is.

Ebédszünetben a konferencia résztvevői elzarandokoltak a Szabolcska Mihály lelkész-költő idejében épült református templomhoz, amely húsz évvel ezelőtt a forradalom kitörésének színhelyévé vált. A fehérgyarmatról érkezett küldöttség ott helyezte el koszorúját, s később szalagot tűzött a temesvár-belvárosi gyülekezet nőszövetségének zászlajára.

Visszatérve a konferencia színhelyére, meghallgattuk a Tiszántúli, Dunamelléki, Dunántúli nőszövetségi küldöttségek köszöntő szavait. A Presbiteri Szövetség részéről **Tóth Zsigmond** köszöntötte az egybegyűlteket.

A nagyszántói nőszövetség új zászlajának megáldását a záró istentisztelet követte, amelynek igehirdetési szolgálatát **Balázsné Kiss Csilla** egyházkerületi nőszövetségi

Közel 800-an vettek részt a Partium minden szegletéből a tizedik egyházkerületi nőszövetségi konferencián

alelnök az 1Kír 9,1-9 alapján végezte, ágendai beszédet **Kovács Ibolya** temesvári egyházmegyei nőszövetségi elnök mondott. Az ünnepi perselypénzt a Temesvári Új Ezredév temploma építésére ajánlottuk fel. Tíz lelkipáztornó osztott úrvacsorát.

Zárszót és búcsút követően mindannyian hálás szívvel indultunk haza szolgálati helyünkre, otthonainkba. Felejthetetlen élmény, felemelő együttlét tette gazdagabbá az életünket.

Köszönet a hűséges helytállásért a vendéglátó gyülekezetnek, vezetőinek, nőszövetségének, a város reformátusságának, az egyházmegye népének. Isten áldása legyen életünkön, Soli Deo Gloria.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. A Bihari Egyházmegye Tanácsa az alábbi dokumentum közlését kérte szerkesztőségünktől: „*És hívj segítségül engem a nyomorúság idején, én megszabadítalak téged és te dicsőítsz engem.*” Zsolt 50,15. A Bihari Református Egyházmegye Tanácsa Isten iránti hálával mond köszönetet azért a 20 évi szolgálatért, amelyet Ft. Tőkés Lászlóné Joó Edith püspöknek asszony végzett Református Anyaszentegyházunkban. Egyházmegyénk Istennek ad hálát azért a kitartásért és helytállásért, amelyről az élet harcaiban és a megpróbáltatás nehéz pillanataiban bizottságot tett. Felmutatott hűsége, elkötelezettsége és nemes tartása Anyaszentegyházunkban emlékezetes marad. Ugyanakkor ezúton mondunk köszönetet azért a tájékoztatásért, amelyet a Temesvári Református Egyházközség 40/2009 szám alatt iktatott levelének hitelességével kapcsolatban nyújtott.

Isten áldását kérjük további életére, tisztelettel: a Bihari Református Egyházmegyei Tanácsa, Nagyvárad, 2009. augusztus 28. Mikló Ferenc esperes, Boros István em. főjegyző, Földesy Márta, Csomay Árpád, Bereczki András, Berke Sándor, Szatmári Gergely Elemér, Dénes Károly lelkészi tanácsstagok, Szilágyi Péter em. főgondnok, Török Ferenc, Köteles Pál, Koszorus István presbiteri tanácsstagok.

ŐRZŐK A STRÁZSÁN

Feketeerdői presbiterek (1.)

Tavaly novemberi felhívásunkban rövid életút-ismertetőik beküldésére kértük olvasóinkat, azokról a gyülekezetükben szolgáló presbiterekről, akiknek élete, szolgálata követendő példaként mutatható be lapunk hasábjain. A márciusban közölt érmihályfalvi portrét őszi lapszámainkban feketeerdői presbiterek biznyságtételei követik.

Nevem **Lakatos Tihamérné, Mária** – diakónusi szolgálatot végzek a Feketeerdői Református Gyülekezetben. Tapasztalataim szerint, csak úgy van értelme az életnek, ha keresztyénként élek. Tinédzserként foglalkoztatott egy kérdés: ki vagyok én és mit keresek ezen a világon?

Az egyetlen elfogadható és meggyőző választ a Bibliában találtam meg. Rájöttem: ha Jézus tanításait követem, rá figyelek, a Biblia napi olvasásával és bibliorákon meg-

kapom a naponta felmerülő kérdésekre a válaszokat és olyan kiegyensúlyozott, boldog ember lehetek, amit e világ nem tud nekem biztosítani.

Az első érvem, amellyel szeretnék másokat is meggyőzni Jézus Krisztus mellett az, hogy életünk cáfolhatatlanul Isten kezében van és nem a miénkben, mert senki nem tudja megakadályozni, hogy egyszer meghaljon. De Ő az örök életet ígérte meg, így többé nem kell félnem még a haláltól sem.

A másik érvem, ami a keresztyénség mellett szól, a szeretet. Ki szeret engem úgy mint Ő? A Fiát adta értem és csak benne bízhatok 100 százalékig. Csak Ő tud velem lenni bármikor hívom, a nap bármely pillanatában. Ugye erre egy ember sem képes, sem szülő, sem életem párja, sem a gyermekem.

Az utolsó érv, amit még említenem kell, a megbocsátás. Mert ki más tudná úgy megbocsátani minden bűnömöt, mint Ő.

A feketeerdői templom egy nyár eleji felvételen

Csakis rajtunk múlik, keressük-e a választ. Ha igen, akkor a recept Jézus Krisztus, mert Ő mondta: „Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet.” Ámen.

A presbiter felelőssége

A presbitériumokra az a rendkívüli fontos feladat, felelősség hárul, hogy az egyháznak, az egyházi vezetésnek információs csatornául szolgál; véleményt formál. Ugyanis az egyházmegyéknél, egyházkerületeknél igazán aktív, jól működő bizottságai, tanácsadói, testületei nincsenek, melyek akár a püspököket megfelelő információkkal naprakészen segítenék. Félő, hogy így „egyházasdít játszunk”, papíron létező bizottságok alapján. Debrecen egyházmegyéjében – gondolom másutt is – a presbiteri tanfolyamok alkalmi elégséges, élő kapcsolatot, lehetőséget teremtenek az esperesi hivatalokkal az egyházi vezetéshez szükséges kommunikáció kiszélesítéséhez.

A presbiter, a presbiteri szövetségi munka úgy gondolom, nem válik el egymástól, sőt építő-bíráló-ajánlástevő szándékunk ilyen magasabb, megyei, országos szinten is elképzelhető. Ez nem fontoskodás. Nem mindegy, hogy a református sajtót, a médiát mennyire hiteles és hívő szakemberek vezetik. Az egyházi előjárók, hála Istennek, már protestálhatnak perdöntő, esetleg pártpolitikai szempontból tudatos egyházellenes intézkedések ellen.

A presbiteri munka valóban az istentisztelet után kezdődik, de ne csak addig tartson, Testvéreim, a hívő élet. Az egyháznak határozottan meg kell szólalni a tudományban, művészetekben, a kultúrában, ha nagy erős személyiségeknek lehetőségük van erre, hogy hitükről, életükről megnyilatkozzanak a rádióban, ez óriási nyeresége a vallásnak.

Az egyháznak és a presbitériumoknak kölcsönösen segíteniük kell egymást, hogy mindketten hatékonyabban együttműköd-

hessenek. Generációs kérdés is, de a régi politikai beidegződés és még nagyon sok minden befolyásolja a ma emberét abban, hogy bemegy-e a templomba, vagy nem. A presbiterség lelkiállapot, lelkiismereti felelősség, kötelesség is, az egyháztól a világi vonalnak bátorítást, több segítséget kell kapnia, hogy mindenki megerősödjön. Nekünk, presbitereknek református öntudatunkban kell felelősen megújulni, nemcsak a gyülekezetekben. A presbiter ne csak a jól prédikáló lelkész miatt járjon templomba, hanem azért, hogy ott otthon legyen. Elanyagiasodott világunkban a presbiter önzetlenül végzi munkáját, ingyen, amíg mások a pénzt hajhásszák végtelenül szélsőséges ideáljai középette, s a világi pénzszerezés összes regiszterét hajszolják. Lelkük rajta. Mi viszont tudjuk, hogy Isten szolgálata örök, határidő nélküli, vagy azon kívüli. Ugyanakkor azt sem hallgathatjuk el, hogy az egyház anyagi problémáinak megoldása pl. egy beázás megszüntetése határidős a presbiteri munkában. Erre minket is figyelmeztet az irigy idő.

Az emberek manapság nem óhajtanak találkozni lelkiismeretükkel, nem szeretnek meditatálni, a világ folyása is csupán a zsebüket érintő helyzet miatt érdekli őket leginkább. Legtöbben még a pusztaság csendet sem bírják elviselni, ahol megszólíthatja őket az Úr, csak vad zenét hallgatni, ordítani szeretnek. A missziós szolgálatnak elől kell színt mindent kezdeni. A magyarság hitevesztett, hitelt vesztett, innen kell sajnos építkeznünk. A különböző szekták versenyhelyzet elé állítják a történelmi egyházakat. Talán máris alulmaradtunk velük szemben,

de a jövőt perspektivikusan tekintve nem a számarány a döntő, hanem a meggyőződéses, történelmi, patinás hit, ami mégiscsak nemzetformáló és fenntartó volt 1000 évünk alatt. Úgy látszik napjainkban szükség van arra, hogy a gyülekezetekben a lelkész igehirdetés kapcsán aktuális életvezetési dolgokkal és problémákkal is foglalkozzon. A metaforikus értelmezésen kívül a nemzetet érintő kérdések taglalását, a valóság bonyolult, ellentmondásos megvilágítását is örömmel fogadják és várják a gyülekezetekben. Bátorítsák a hívőket az eligazodásban!

A Presbiteri Szövetség, illetve a presbiterképző tanfolyam tematikája ne csupán a napi hitéleti tevékenység szintjén maradjon meg, hanem a világi hívőknek adjon országos kitekintést is, mércét, erkölcsi tartást és intelligenciát a magasabb, általánosabb kérdések, az egész magyarságot, a nemzetet érintő problémák tudatosításában és felvetésében. A Presbiteri Szövetségnek mindenképpen együtt kell működni az esperesi hivatalokkal, már csak adminisztratív, praktikus okok miatt is.

Végezetül mindnyájunk életvezetésére, hívő voltunkra hadd idézzek szabadon egy teológust: „Személy szerint nagyon nagy dolognak tartom az alulmaradni tudás képességét az Istennel szembeni kísértésnél.” Ez a hitbéli megnyugvás és a cselekvés összhangja kísérelje mindig életünket, ha olykor elégedetlenkedünk, ha lazadozunk, ha okkal, ok nélkül magunkkal vagy a világgal szemben telhetetlenek, önzők, kishitűek vagyunk. Ne törhessen fel legalább mibőlünk a gőg, hiúság, kivagyiság. Segítsen Isten az alázatosság és szelídség gyakorlásában is.

DR. LÉVAY BOTOND

SZÉLJEGYZET A SZLOVÁK NYELVTÖRVÉNYHEZ

„Mindenki a maga nyelvén”

A Cselekedetek könyvében olvashatjuk a pünkösdi történetet. Eszerint az apostolok, zúgó szélvihar kíséretében, a Jeruzsálemben összegyülekező sokasághoz szóltak. Jóllehet a zarándokok a világ különböző országaiból érkeztek, és számtalan nemzetet és nyelvet képviseltek, „mindenki a maga nyelvén hallotta őket beszélni” (Csel 2,4). Igen, mindenki a maga nyelvén! Lett légyen valaki pártus vagy méd, mezopotámiai vagy egyiptomi, zsidó vagy arab. A maga nyelvén hallhatta Péter apostol és a többiek tanúságtételét a meghalt és feltámadott Jézusról. Ismét mondom, mindenki a maga nyelvén

Ami kétezer évvel ezelőtt lehetséges volt, az veszélybe kerülhet napjainkban. Nem a világ egy eldugott részén, hanem itt, Európa szívében. A Szlovákiában elfogadott nyelvtörvény ugyanis korlátozza az anyanyelvi jogokat. A szlovákiai földrajzi neveket nyilvánosan csak szlovákul lehet használni. A kulturális és oktatási programokat akkor is két nyelven kell felvezetni, ha azt a hallgatóságból senki sem igényli. Kórházakban, szociális intézményekben csak akkor kommunikálhat az ápolószemélyzet nemzetiségi nyelven a betegekkel, ha az adott településen legalább 20 százalék él abból a kisebbségből. A hivatalok nem megfelelő szintű írásbeli nyelvhasználatra 100-tól 5000 eurós pénzbírsággal büntethető.

Egyszer még az is előfordulhat, hogy az istentiszteleti életben is korlátozzák az anyanyelv használatát? Kassán vagy Pozsonyban (hogy ne mondjam, Koscicén vagy Bratislavában) büntetni fogják ha magyarul hangzik el: „békesség néktek”? Mennyi büntetés kell majd fizetni egy „Tebenned bíztunk eleitől fogva” zsoltárért vagy egy csak magyarul elmondott Miatyánkért? Egyforma tarifája lesz Szenczi Molnár Albertnek és Sztáray Mihálynak? S a magyar Himnuszra a legmagasabb büntetési tétel lesz érvényes? Elvárják majd, hogy a gyónásban így mondják a hívek: „Vétkeztem gondolatlanul, szóval, cselekedettel – és nyelvhasználatlanul...”?

Isten őrizzen meg minket a rettenetes vízió beteljesülésétől. Mert az nem lehet, hogy paragrafusok tűzoltómunkájával próbálják a pünkösdi lángnyelveket kioltani. A szlovák nyelvtörvény ilyen irányú érvényesítésével súlyosan sérülnének azok az alapelvek is, amelyek az egyházak életét normális körülmények között meghatározzák. Ezért is tiltakoztak a napokban a történelmi egyházak egységesen a nyelvtörvény miatt. Őszintén remélem, hogy aggodalmainkat a szlovák egyházi vezetők is osztják, hiszen ők is tudják, milyen fontos, hogy mind a magyarországi szlovák, mind a szlovákiai magyar hívek akadályoztatás nélkül, eleik nyelvén is megélhessék hitüket. A római katolikus egyházban a II. Vatikáni Zsinat óta

természetes az anyanyelvi misézés. Még messzebbre nyúlnak ezek a hagyományok a protestáns egyházak gyakorlatában. Luther nemcsak a Bibliát fordította németre, de természetesnek tartott az anyanyelvi istentiszteletet is. A Vizsolyi Bibliához írt előszavában Károli Gáspár ezekkel a veretes szavakkal hangsúlyozta az anyanyelvi fordítás jelentőségét: „Szabad mindennek az Isten házába ajándékokot vinni. Én azt viszem, amit vihetek, tudniillik magyar nyelven az egész Bibliát. Annakokáért minden keresztyén olvasókat kérek, hogy az én munkámért engemet ne rágalmazzanak és meg ne keserítsenek, hanem nagy isteni félelemmel és hálaadással vegyék és olvassák az magyar nyelvre fordított Bibliát.”

Míntha csak a mai szlovákiai magyarokhoz szólna a kolozsvári költő, Reményik Sándor Az ige című verse:

Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
És áhitattal ejtsétek a szót,
A nyelv ma néktek végső menedéketek,
A nyelv ma tündérvár és katakomba,
Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek!

A Biblia a vígasztalás könyve. Így például erőt meríthetünk az ószövetségi Dániel sorsából. A babilóniai fogságba került három fiatal kötelezték ugyan a kaldeusok írásának és nyelvének használatára (Dán 1,4), de lelkük mélyén ők megőrizték zsidóságukat. Büntetésül tüzes kemencébe, majd oroszlánok vermébe hajították őket, ám az Úr a nyomorúságban is velük volt, és nem engedte, hogy elpusztuljanak.

Míndez elsősorban arra kötelez minket, hogy együttesen lépünk fel az európai szellemiségtől távoli törvény ellen. Másodszor arra, hogy leleményes módon segítségük még nehezebb helyzetbe kerülő testvéreinket. Harmadszor pedig arra, hogy óvjuk és védjük anyanyelvünket, határon innen és túl. Úgy, ahogyan azt Noé bárkája felé című versében Kányádi Sándor írja:

Be kell hordanunk, hajtánunk mindent.
A szavakat is. Egyetlen szó,
egy tájszó se maradjon kint.
Semmi sem fölösleges.

Zuhoghat akár negyvenezer nap
és negyvenezer éjjel, ha egy
buboréknyi lelkiismeret-
furdalás sem követi a bárkát.

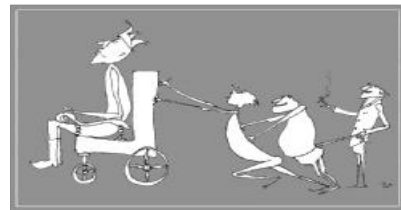
Mert leapad majd a víz.
És fölszárad majd a sár.

És akkor majd a megőrzött,
a meglévő szóból újra-
teremthetjük magát
az első búzaszemet
ha már ígérel élnünk
tovább nem lehet.

FBABNY TAMÁS

(A szerző evangélikus püspök.)

FIRKA

Hatalomtrón

Adorjáni László rajza

OLVASÓLÁMPA

Szilágynagyfalui krónika

Figyelemre méltó időszzerű mondanivalójú tartalmú könyv jelent meg a közelmúltban a Varadánium Script kiadó gondozásában. Szerzője Sranó Ferenc nyugalmazott történelemtanár, aki sokévi munkával, példamutató szorgalommal és őszinte lokálpatriotizmussal gyűjtötte egybe szülőhelye és életpályája színtereinek, Szilágynagyfalunak vallásfelekezeteire vonatkozó adatait, forrásait. Négy évtizedes oktató-nevelői munkájának méltó betetőzésékként írta meg Szilágynagyfalui vallásfelekezeteinek története című könyvét.

Könyvének bevezetőjében a szerző így fogalmaz: „Mesevilágba illő földrajzi-történelmi tájegységnek vagyunk lakói mi szilágyságiak (...) Eme tájegység festői szépségeiben mintegy kiegészítő alaptónusként vegyül egyazon vidék több nemzet és több vallásfelekezet idők óta meghatározott folyamatos együttélésének színessége.” Míután utal az Európában elsőként a torjai országgyűlésen 1568-ban kimondott vallásszabadsághoz való jogra, kijelenti: „Elődeink e nemes gesztusának egyre gazdagodó erkölcsi öröksége kötelezi az itt élő, de különböző nyelveket beszélő etnikumokat és vallásokat egymás mindenfajta előítéletektől mentes megismerésére. Ugyanakkor gazdag forrást nyújt napjaink ökumenikus mozgalma egyre nagyobb méretű elterjesztésének munkájához.”

A jó szerkezetű, világos, értekező stílusban, olvasmányosan megírt szilágynagyfalui krónika hat fejezetben tárgyalja az itt élő-élő magyar, román, zsidó etnikum, a katolikus, református, görögkeleti-ortodox, izraelita, baptista, szabad keresztyén gyülekezetek történetét. Bemutatja az egyes felekezetek egykori és mai egyházi és világi vezetőinek életét, tevékenységét, a település történetében játszott szerepét.

A vaskos, mintegy 450 oldalas kötet több mint helytörténet, valóságos enciklopédiája, ismerettára az Erdélyben ma is létező, működő nyolc legjelentősebb vallásfelekezet történetének is, így haszonnal forgathatják nemcsak a szilágynagyfalusiak, hanem mindazok, akik vallás- és esztörténeti ismereteik gyarapítására töreksenek. A szerző rendkívül változatos eszköztárral, színesen, érdekesítő módon írta meg mindezt, így a recenzius jó szívet ajánlhatja az érdeklődő olvasók figyelmébe. Nemcsak ismereteit gyarapíthatja a könyv olvasásával, de érzelmileg is gazdagodik általa, s megérti miért elengedhetetlen az egységre, összefogásra, az egymás megértésére, megbecsülésére való törekvés.

A könyv kapható Nagyváradon az Illyés Gyula könyvesboltban, vagy Szilágynagyfaluban az egyes felekezeteknél, illetve a szerzőnél is beszerezhető.

KUPÁN ÁRPÁD

ÖKUMENIKUS NAGYTALÁLKOZÓ SZEGEDEN. Augusztus 30-án a Kárpát-Medencei Ökumenikus Nagytalálkozó színhelye volt a Szegedi Dóm. A nemzeti szolidaritás és a testvéri közösségvállalás jegyében megrendezett népes rendezvény **Tőkés László** EP-képviselő és **Kiss-Rigó László** szeged-csanádi püspök kezdeményezésére jött létre, a szeptember 1-jével hatályba lépő szlovákiai államnyelvtörvény visszavonása érdekében.

A felszólalók között volt **Csáky Pál**, a szlovákiai Magyar Koalíció Pártjának elnöke, **Schmitt Pál**, az Európai Parlament alelnöke, díszvendégként pedig **Bernd Posselt** EP-képviselő. Egyházaink széles körű összefogása kifejezésekképpen – másokkal együtt – beszédet mondtak: **Bábel Balázs** Kalocsa-kecskeméti érsek, **Bogárdi Szabó István**, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke, **Fazekas László**, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház püspöke, **Gáncs Péter** püspök (Déli Evangélikus Egyházkerület) és **Bálint Benczédi Ferenc** püspök (Erdélyi Unitárius Egyház). A másfél órás templomi műsor után zárandoklat és koszorúzás következett Kazinczy Ferenc és Vörösmarty Mihály emléktáblájához, valamint Kölcsey Ferenc szobrához, a Dóm téren. Az emelkedett hangulatú Találkozó egy Állásfoglalás elfogadásával ért véget, melyet az egyházi és politikai közélet meghívott képviselői kézjegyükkel is elláttak.

EGYHÁZKERÜLETI NYILATKOZAT A SZLOVÁKIAI NYELVTÖRVÉNYRŐL. „Megtelték mindnyájan Szent Lélekkel, és kezdenének szólni más nyelveken, a mint a Lélek adta nekik szólniok.” (Csel 2,4) A Királyhágómelléki Református Egyházkerület aggodalommal, ugyanakkor felháborodással értesült a Szlovákiában elfogadott nyelvtörvényről, melynek értelmében büntetni lehet a magyar nyelv nyilvános használatát.

Az anyanyelv Isten ajándéka. Akik ilyen értelemben gondolkodnak legyenek akár magyarok, szlovákok, románok csak hálaadással és kölcsönös tisztelettel lehetnek egymás anyanyelve iránt.

Értetlenül állunk a szlovákiai törvényhozók határozatával szemben, akik megsértették az európai együttélés szabályait és az egyik legalapvetőbb jogot, az anyanyelv nyilvános használatát típtarták meg.

Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy a 21. században bárhol a világon, még vannak, akik a kisebbségben élők jogait figyelmen kívül hagyják.

Tiltakozunk, hogy az Európa Unió tagállamai között olyan törvények vernek éket, amelyek a bukott rendszerekben is szégyenletesek voltak.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület nevében követeljük, hogy záros határidőn belül vonják vissza a szlovákiai nyelvtörvényt, amellyel Felvidéken élő testvéreinket megalázták.

CSÜRY ISTVÁN megbízott püspök,
KOVACS ZOLTÁN egyházkerületi főgondnok

PÁLYÁZAT KÁNTORI ÁLLÁSRA. A Zilah-Belvárosi Református Egyházközség Presbitériuma pályázatot hirdet a nyugdíjazás révén megüresedett egész normás kántori állásra.

Az egyházközség biztosít: három szoba, konyha, fürdőszoba, kamarából álló, gáz és vízvezetékekkel ellátott szolgálati lakást, udvar, kert, temetőként használati joggal. Továbbá, besorolás szerinti javadalmat, valamint továbbképzők finanszírozását vállalja.

Szakmai követelmény: legalább három éves kántori szolgálat, felsőfokú (főiskolai, egyetemi) végzettség – ének, zene, zenepedagógiai – szakon. Az új énekeskönyv (MRÉ) ismerete. Orgonán (esetleg más hangszeren is) való kifogástalan játszás, éneklés, kórusvezetői képesség.

Munkakör: a Kánon vonatkozó paragrafusainak megfelelően. Gyermekek, ifjúsági-, felnőtt kórus vezetése. Irodai szolgálat.

A pályázati iratsomónak tartalmaznia kell egy kézzel írott önéletrajzot, keresztelési és konfirmációs igazolást, valamint a korábbi szolgálati hely(ek)ről a Presbitérium által kibocsátott ajánlólevelet. Az okmányok leadásának kezdete **2009. szeptember 1.**, helyszíne: Zilah-Belvárosi Református Egyházközség Lelkipásztori Hivatala, 450006 Zilah, Andrei Şaguna u. 7. szám, Tel/ Fax 0260 661 487.

Az európai egyházak lyoni seregszemléje

Július 15–21. között a franciaországi **Lyonban** tartotta 13. Közgyűlését az **Európai Egyházak Konferenciája** (Conference of European Churches – CEC). A közgyűlésen 124 európai egyház 306 küldötte, és további mintegy 250 meghívott vett részt. Egyházkerületünket **Antal János** külügyi előadó-tanácsos képviselte a rangos ökumenikus rendezvényen.

A lyoni nagygyűlés kiváló keretet teremtett a Európai Egyházak Konferenciája 50 éves fennállásának megünneplésére, ekképpen a rendezvény főcíme is az 1959-es hidegháborús állapotokra, illetve Európa akkori kettészakíttóságára utal: „Egy reménységre hívtunk el Krisztusban” (Ef 4,4). Éppenséggel a hidegháborús állapotokat idézte azonban, hogy az Orosz Ortodox Egyház felfüggesztette tagságát az Európai Egyházak Konferenciájában, az Észk Orto-

dox Egyház felvétele miatt, és a lyoni közgyűlésről is távol maradt...

A magyar delegáltak egyik kiemelt közös célja az volt, hogy a közgyűlés foglalkozzon a **szlovák nyelvtörvénnyel**, és záróközleményében véleményezze azt. A közügyekkel foglalkozó bizottság arra való hivatkozással, hogy nincs megfelelő helyzetismerete, illetve nem tudták meghallgatni a jelen lévő másik – szlovák – felet ez ügyben, nem kívánt állást foglalni a kérdésben. A plenáris előtti hozzászólásában Antal János kifejtette, hogy a szlovák állami nyelvtörvény nem az egyházak közötti konfliktusról szól, hanem éppen azt az esetet példázza, amikor a CEC statútuma értelmében az európai egyházak összefoghatnak egy diszkriminatív kormányzati döntés ellen. A jövőre nézve is kérte, hogy a CEC ne féljen az állásfoglalástól, ne bátoratlanul és ne ál-

talánosságban fogalmazzon, hanem a kényes kérdésekben is legyen szókimondó.

Sikeres volt viszont a magyar küldöttek azon törekvése, hogy tartalommal töltsék meg az **európai cigányságról** szóló, sablonoszerű közgyűlési dokumentumot.

Július 19-én, vasárnap ünnepi üléssel emlékeztek meg a CEC fél évszázados fennállásáról. Az elmúlt ötven év ökumenikus munkájának meghatározó személyiségei osztották meg elméneiket a résztvevőkkel. A megszólalók közül a legnagyobb hatást **Bartholomeiosz** konstantinápolyi ökumenikus pátriárka előadása tette. Minden keresztény és minden egyház alapvető kötelességének nevezte az Anyaszentegyház egységének helyreállítását. Beszédében az ökumenikus együttműködés erejéről és jövőbeni lehetőségeiről is szólt, és az elkövetkező esztendő feladatai között a római katolikus egyház CEC-tagságának a kérdését is felvetette.

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Gyűlekezeti Lapja
ISSN 1221 - 0323
Megjelenik kéthetente. Ára 1,20 lej.

Felelős szerkesztő: Fábian Tibor. Olvasószerkesztő: Babes Arday Erika. Tördelőszerkesztő: Kraftsikné Petrikó Ildikó. Kúlmunkatársak: Antal Attila, Balázsné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Orbán Levente, Tóth Zsigmond. Szerkesztőség és levélcím: Harangszó, 410001, Oradea, str. Moscovei nr. 14. Tel.: 0259/434-664; 416-067. E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://harangszo.blogspot.com

A terjesztés a lelkesítő hivatalokon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenci Kertész Ábrahám nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik.